

Wat een heerlijk land

In de dorpen Wehl en Nieuw Wehl wonen circa 6.900 mensen. De dorpen hebben een hechte gemeenschap met een rijk verenigingsleven. Het dorp Wehl beschikt over een gezellig centrum met een nieuw en een karakteristiek oud gedeelte. Aan de basis van de ontstaansgeschiedenis van Wehl ligt een kruispunt van twee doorgaande wegen; van Doesburg naar Doetinchem en van Keppel naar Beek.. De ontwikkeling van Nieuw-Wehl hangt nauw samen met zorginstelling Fatimazorg, een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking.

Het karakter van de dorpen Wehl en Nieuw-Wehl wordt in belangrijke mate gekenmerkt door oude essen, broeklanden en het Stille Wald.

Volgens de overlevering zou keizer Karel de Grote, staand op de Hettenheuvel in het Montferland, hebben uitgeroepen: “Wat een heerlijk land”. Het acroniem van deze uitspraak zou de oorsprong van plaatsnaam zijn.

Wehl heeft lang deel uitgemaakt van het Hertogdom Kleef (vanaf 1406). In 1816 is Wehl toegevoegd aan het Koninkrijk der Nederlanden. Wehl maakt sinds 2005 deel uit van de gemeente Doetinchem.

Samenstelling

In vergelijking met de gemeente Doetinchem als geheel wonen in Wehl relatief weinig alleenstaanden en juist veel gezinnen met kinderen. Bovendien is de gemiddelde gezinsgrootte met 2,6 relatief groot. Het aantal senioren in Wehl ligt hoger dan gemiddeld in de gemeente Doetinchem. Met name het aantal 75+-ers is relatief hoog.

Er zijn weinig niet-westerse inwoners, de allochtonen die er wonen, wonen verspreid over het dorp.

Het inkomen is lager dan gemiddeld in de gemeente. Het aantal lage inkomens is hoger. In Wehl staan veel meer koopwoningen dan huurwoningen, 80% om 20%.

Veel van deze koopwoningen zijn door de inwoners zelf gebouwd. De gemiddelde WOZ-waarde ligt flink hoger dan het gemiddelde in Doetinchem.

Met Wehl-Heideslag verrijst een nieuw woongebied. In dit gebied ten zuiden van de spoorlijn komen 200 tot 400 woningen te staan. Dat is een toename van ruim 10%. Naar verwachting zal er straks een mix van mensen uit Wehl en van buiten het dorp wonen.

In het dorp Nieuw Wehl is met de Lage Horst III enkele jaren terug de laatste uitbreiding met woningen gerealiseerd. Desondanks sluit in 2015 de basisschool van Nieuw Wehl. . Verder is Nieuw Wehl vooral bekend door Fatimazorg, een instelling voor mensen met een matige tot zeer ernstige verstandelijke beperking.

Voorzieningen

De bereikbaarheid van Wehl is erg goed. Het dorp is gelegen aan de A18 en heeft een treinstation met verbindingen naar Arnhem en Doetinchem.

Pal aan de A18 wordt het regionale bedrijventerrein A18 Bedrijvenpark ontwikkeld. Aan de rand van het dorp Wehl is een aantal, overwegend kleinere, bedrijven gevestigd.

Het historische centrum karakteriseert het dorp Wehl. Wehl heeft twee supermarkten en winkels (slagerij, bakkerij) en bedrijven (o.a. kapper, bloemist schoenzaak) om in de dagelijkse levensbehoeften te voorzien. Andere winkels, met name speciaal zaken hebben het moeilijk of zijn al gesloten (zoals de boekenwinkel).

Aan de Koningin Wilhelminastraat zijn enkele grote voorzieningen zoals de basisschool Het Timpaan, het woon-zorgcentrum Oldershove, het Koningin Beatrixcentrum gevestigd.

In het voormalig gemeentehuis zijn nu het wijkcentrum, de oudheidkundige vereniging en andere organisaties te vinden.

Betrokken bevolking

De bevolking van Wehl is actief om voorzieningen in stand te houden. Het buitenzwembad de Byvoorde kon in het verleden worden gerealiseerd mede door financiële bijdragen van de inwoners van Wehl. Momenteel kampt de basisschool het Timpaan met teruglopend aantal leerlingen. Om het draagvlak van de school te behouden is samen met een lokale organisatie voor kinderopvang in augustus 2013 een Integraal Kindcentrum (IKC) gestart. Een ander voorbeeld is de Stichting Vrienden van het Wehlse Bos en Landschap, die zich inzet voor behoud van bos en natuur, van flora en fauna en cultuur- en natuurhistorische landschapselementen. Door de vrijwillige inzet van Wehlenaren floreren ook andere algemene voorzieningen en verenigingen in de dorpen Wehl en Nieuw Wehl.

De betrokkenheid van de inwoners van de dorpen is vooral zichtbaar in de deelname aan vele sport- en recreatieverenigingen. De schutterij is er daar één van. De feesten en activiteiten in de dorpen zijn talrijk zoals het schuttersfeest met koningsschieten, carnaval, sacramentsoptocht, tractorpulling en motorcross.

Tradities zijn een stevige basis voor het leven in Wehl. Ze zorgen in belangrijke mate voor het cement en daarmee de sociale hechtheid.

Wehlenaren zijn betrokken bij hun buurt en organiseren makkelijk zelf. Het opnieuw inrichten van bijvoorbeeld een pleintje is grotendeels door de bewoners zelf ter hand genomen.

Op buurtniveau zijn ook de talrijke feesten belangrijk voor de sociale binding. Maar ook op individueel niveau is de binding groot: mensen hebben aandacht voor elkaar.

De inwoners in Wehl zijn gastvrij, nieuwe inwoners worden gemakkelijk opgenomen in de gemeenschap. Dat gaat het gemakkelijkst als men zich plooit in de manier van leven. Deelname aan het verenigingsleven versnelt dat proces sterk. Om effectief in het dorp te zijn is vervolgens kennis van het meer organische netwerk nodig.

Ontmoeting

Het Koningin Beatrixcentrum (KBC) is een belangrijk ontmoetingscentrum van Wehl met sociaal-culturele activiteiten en een grote sporthal.

Voorzieningen als het KBC, Oldershove, het Timpaan, buitenzwembad de Byvoorde en de warenmarkt op donderdagmiddag aan de Grotestraat zijn bij uitstek plaatsen van ontmoeting in Wehl. Voor de jeugd is dat ondermeer ook het speelterrein met skate-elementen aan het Raadhuisplein.

Ook de jaarlijkse Wehleriade is een evenement om elkaar te ontmoeten, daarnaast trekt deze braderie veel bezoekers uit de naburige plaatsen.

In Nieuw-Wehl is sport- en dorpsaccommodatie de Horst het middelpunt voor het verenigingsleven.

Kat uit de boom

De herindeling van de gemeenten Wehl en Doetinchem in 2005 zien velen als een annexatie. Bovendien een achteruitgang. In de oude gemeente Wehl kon snel iets worden geregeld. In het gemeentehuis kende men de mensen uit de dorpen en wist men vaak al wat er stond te gebeuren. Nu is de afstand naar het gemeentehuis aanmerkelijk groter.

Gemakkelijk steekt achterdocht de kop op. Een eigenschap die ook in het leven van alledag opgeld doet: eerst de kat uit de boom kijken, niet meteen reageren. Een manier van leven die hoort bij Wehl: een goed resultaat de uitkomst van een proces. Als je iets wil bereiken leg je dat niet op, maar definieer je dat samen.

